

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrto leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Dr. Josip Vošnjak.

Malokateri narod avstrijske narodne zmesi ima od onega usodepolnega leta 1848, ko se je avstrijskim narodom podelila ustava, tako burno življenje za seboj, kakor ravno naš mali slovenski narod. Stoletja in stoletja je bil tlačén pod jarem svojih sosedov, da, misliti se je že moralo, da ga tudi blagodejni vpliv ustavnega življenja ne bo več vzdramil iz trdega sna. In po vsej pravici. Vse razumništvo je bilo odgojeno v protinarodnem, nemškem duhu, ljudstvo pa sploh ni imelo skoraj nikakoršnih šol. Le redki so bili oni možje, ki so v kljub vsem tem zaprekam ohranili v svojem srcu ljubav do svojega tlačenega naroda, do svojega zaničevanega jezika. Leto 1848 je prineslo izpremembo.

Duh svobode je zavel tudi po naši slovenski domovini, dotlej prezirani slovenski rod se je začel buditi in od tedaj naprej se začel boj za pravice našega naroda, ki so nam jih zagotovili tedanji državniki, katerih pa do danes v kljub vsem zagotovilom še nismo postali deležni. V to dobo narodnostnega probajenja pada začetek delovanja moža, katerega ime smo postavili na čelo temu članku.

L. 1834. dne 4. prosinca se je narodil v prijaznem Šoštanj v Savinski dolini ondodnemu usnjarskemu mojstru sinček, kateremu so nadeli ime Josip. Starši so ga določili za uk in tako je mladi Josip moral že v rani mladosti iz svojega rojstnega kraja v svet. Gimnazijske nauke je pohajal v Gradcu. V tem je nastopilo l. 1848. s svojimi burnimi dogodki. Slovenija je oživela. Dijaki so bili prvi, ki so se z navdušenjem oprijeli narodnostne ideje, ni čuda torej, da se je tudi mladi Josip Vošnjak tedaj navzel onega duha, ki odseva iz celega njegovega poznejšega delovanja, ljubezni do roda in jezika.

Po dokončanih gimnazijskih študijah se je Vošnjak posvetil medicini. Na Dunaju je s svojima rojakoma Benjaminom in Gustavom Ipavcem preživel lepa leta vseučiliških študij ter postal

l. 1858. doktor medicine. Z Dunaja se je vrnil v svoj rojstni kraj Šoštanj, kjer je eno leto izvrševal zdravniško prakso. Med tem se je začela zopet vojna v Italiji. Dr. Vošnjak je bil za časa vojne v ljubljanski vojaški bolnici; potem se je preselil za čas v Kranj in pozneje zopet prišel v Ljubljano. Proti koncu l. 1861. se je nastanil v Slovenski Bistrici. Od tedaj se začelja njegovo javno politično delovanje. Razmere so bile tedaj pač žalostne. Ljudstvo je bilo še popolnoma pod vplivom prejšnjega nemškega gospodstva, brez političnega razuma, pa tudi brez voditeljev. Teško delo je čakalo mladega politika, a ni se ga vstrašil. Z razširjevanjem slovenskega časopisja in agitatoričnih brošuric je skušal pridobiti narod za svojo stvar in priznati se mora, da je dosegel lepe uspehe. L. 1866. so pri deželnozborskih volitvah zmagali Slovenci prvič v vseh volilnih okrajih Spodnje Štajarske. Isto leto je bil tudi sam izvoljen v mariborskem okraju, katerega je zastopal do l. 1871., ko je bil izvoljen v celjskem okraju. Isti okraj ga je volil tudi v državni zbor, kjer je deloval 12 let, do l. 1885. Ker se je pa med tem preselil v Ljubljano, so ga leta 1878 izvolile notranjske kmetijske občine v kranjski deželni zbor, v katerem je ostal do l. 1895. Obenem je bil tudi deželni odbornik. L. 1895. se je odpovedal javnemu delovanju ter se preselil v Visole pri Slovenski Bistrici, kjer je dne 4. prosinca t. l. praznoval svojo sedemdesetletnico. Nebroj častitk mu je došlo ob tej priliki z vseh strani naše slovenske domovine in zaslužil je tudi mož, da se ceni njegovo delovanje.

Dolga je doba pol stoletja, in toliko smemo računati delovanja dr. Josipa Vošnjaka v prid naše domovine. Že kot vseučilišni dijak je v krogu svojih tovarišev visoko dvignil zastavo slovenske narodnosti in ko je stopil na vroča politična tla, je delal z vsemi svojimi močmi v prosep slovenski stvari.

Dr. Josip Vošnjak je kremenit značaj, kakor so redki nasejani po naših tleh.

Njegovega političnega dela ne bomo še bolj natančno opisovali, saj ga pozna vsak Slovenec,

kateremu je količkej mar prošlost naroda, dovoljeno naj nam bo le še opozoriti nekoliko na drugo stran njegovega delovanja — na polju slovenske književnosti.

Že zgodaj je stopil naš slavljeneec v vrsto onih mož, ki so ledino orali na polju naše mlade literature. Dopisoval je kaj pridno tedanjim slovenskim listom, ljubljanskim „Novicam“ in celovškemu „Slovincu“. Ko pa je moral „Slovenec“ prenehati, je ustanovil v družbi z dr. Prelogom l. 1867. „Slovenskega Gospodarja“. Leto pozneje je ustanovil z drugimi narodnjaki vred „Slovenski Narod“. Spisal je je politično brošurico „Slovenci, kaj čemo“, ki je mnogo pripomogla, da so Slovenci zmagali pri deželnozborski volitvi na celi črti. Veliko zanimanje je vzbudil njegov roman „Pobratimi“, katerega snov je povzel iz domačih štajarskih razmer ter pokazal, kako izginejo ideali v borbi za obstanek, kako padajo značaji, da se le ohrani mir in obrani vsakdanji kruh. Jako marljiv sotrudnik je bil dr. Vošnjak „Družbi sv. Mohorja“ od njenega početka pa do danes. Malokatero „Večernice“ in „Koledar“ je najti, da bi ne bilo v njem povesti, dramatiškega prizora ali gospodarskih spisov iz njegovega peresa. Razun tega je priobčeval „Ljubljanski Zvon“ njegove novele. Za slovensko gledališče je priredil več iger, med katerimi naj omenimo „Lepa Vida“, „Doktor Dragan“, „Pene“, „Premogar“, ki so bile vse sprejete z obćim odobravanjem. Nadalje je napisal več veseloiger, kratkih, enodejank, katere so se igrale skoraj na vseh manjših odrih, posebno „Svoji k svojim“, „Ministrovo pismo“, „Resnica v oči kolje“ in „Ženska zmaga“. Je še po raznih časopisih dovolj spisov dr. Vošnjakovih, kateri naj bi se svoječasno zbrali in skupaj z ostalimi izdali kot „Zbrani spisi dr. Josipa Vošnjaka“, da se ohranijo narodu. Dr. Vošnjak pa v kljub svoji visoki starosti ne drži križem rok, temveč želi podariti svojemu narodu še lepo knjigo, iz katere bomo spoznali lep del slovenske preteklosti, „Iz mojih spominov“, ki bo marsikomu odprla še dosedaj nepoznane strani iz življenja našega naroda.

LISTEK.

Iz tajne torbe sodnika Zahalke.

Crtica, češki spisal K. Hubálek, prevel Vrhovski.

Gospa sodnika Zahalke je dobila nekoč vendar služkinjo po svojem srcu. Poskusila jih je že mnogo, včasih v enem mesecu po dve — toda z Barbiko je zadovoljna. Je to namreč deklica nekje sem od Orliških gor, okroglega lica, zdrava, dela kakor ris, zraven pa potrpežljiva, da bi smel na nji drva cepiti, kakor pravijo. Prage prej še nikoli ni videla, ali že v nekaj tednih je znala za vsak kot, kakor da bi bila že od mladih nog tukaj. Naj jo gospa pošlje kamorkoli in po karsibodi, vse dobro opravi. Gospa samo namigne, Barbika že ve, kaj hoče, pa skoči kakor srna, da izpolni njeno željo.

Tudi gospod sodnik jo ima jako rad. Prišedši prej večkrat utrujen od svojih opravkov v uradu, kjer se je mučil z zapletenimi tožbami in zaprašenimi akti, domu, vselej je moral poslušati doma jezikanje neposlušnih, hinavskih,

opravljivih, lažljivih, dostikrat prav sirovih služkinj. Nevoljen nad tem je navadno velel svoji „boljši polovici“: „Draga, ne muči se vendar z njo, rajši jo spodi!“ Ali navadno druga ni bila nič boljša, še prej slabša, in tako te nevolje ni hotelo biti konca. To se je večkrat tudi primerilo, da ni več časa bilo nobene služkinje, takrat pa se je gospod Zahalka moral tudi odreči svoji najljubši zabavi, lovu na jarebice, ker gospa Zahalkova ni hotela ostati sama doma.

Lov, to je bila edina zabava gospoda Zahalke. Nekolikokrat na leto iti s puško na rami na polje ali v gozd, to je bila njegova „sreča“. Bil je lovec, ne toliko spreten, pač pa jako dober strelec. Nekaj prijateljev je imel izven mesta, ki so ga često povabili na lov srnjakov, divjih petelinov, jarebic ali zajcev, in takrat je on že tako ukrenil, da se je oprostil v uradu. A malokdaj se je vrnil domu prazen. In no, potem pa je vedel na dolgo in široko praviti pri kupici piva svojima prijateljema Pažitku in Huškovi, kako se mu je tu in tam godilo, katera sta ga poslušala verno, kajti ona nista poznala divjačine drugačne, nego — pečeno na mizi.

Ob Novem letu umislila si je Barbika, da je hotela obiskati svoj dom. Njen oče je imel namreč malo posestvo v hribih. Gospodarja, četudi nerada, sta ji vendar dovolila odpust, pa s pogojem, da se ob določenem času gotovo vrne. In Barbika je besedo držala. Kmalu po praznikih je prišla zopet, pa seboj spravila še nekaj za gospoda Zahalko, namreč zajca! Toda kakšnega zajca! Takovega gospod Zahalka še nikoli ni videl. Vagal je osem kilogramov, prav kakor kako majhno tele.

„Kje pa si dobila tega zajca?“ vpraša Zahalka deklico.

„Oče ga je ustrelil, prosim.“

„Ali tvoj oče tudi gre na lov?“

„Gre, prosim.“

„To pač takrat, kadar ga kdo povabi?“

„Nobeden ga ne vabi, prosim, on pač gre na polje ali v gozd in ustrelji kar hoče. Srne smo poskusili že dostikrat, še več pa zajcev in jarebic.“

„Torej ima oče pač v najemu kak občinski lov?“

„Najbrž, prosim, ali jaz ne vem.“

Tako bodi v kratkem orisano delovanje našega prezasluznega rojaka. Nismo povedali vsega, kar bi se moglo povedati o dr. Josipu, Vošnjaku, ali tudi iz teh malenkostnih podatkov bodo naši bralci izprevideli, da ima naš narod v dr. Josipu Vošnjaku moža, ki je posvetil dolgih petdeset let svojega življenja, da pridobi svojemu narodu ugled in veljavo, katera mu gre po vsej pravici. V prijaznih Visolah pri Slovenski Bistrici, kjer je začel svoje delovanje med narodom, se odpočiva blagi mož po polstoletnem trudu; dal Bog, da bi ostal še dolgo, dolgo let čil in zdrav, da bi mogel gledati, kako po njem zasejano seme zori in prinaša dobrodejen sad. To bodi naša želja ob njegovi sedemdesetletnici, in prepričani smo, da mu ravno isto želi z nami cela slovenska Štajarska in celokupni slovenski narod!

Bog poživi nam rojaka,
vzor moža in poštenjaka!
Bog ga živi mnogo let!

Celjske in štajarske novice.

— Gledališka vaja je danes zvečer točno ob pol deveti uri, ne pa ob pol deseti. Vsa tozadevna naznanila se bodo odslej javljala p. n. članom celjskih narodnih društev tem potom v posebnem oddelku med društvenimi vestmi, kar naj blagovolijo sl. društva in p. n. člani vpoštevati.

— „Sokolski“ knjižnici je daroval neimenovani 10 K in gosp. Žarko Sudić 5 hrvatskih knjig. — Prirčna hvala!

— V nedeljo se bo pokazalo, kaj premore celjsko slovensko trgovstvo. Že večkrat smo imeli priliko opozarjati naše cenjeno občinstvo na ples, ki ga prirede celjski slovenski trgovski uslužbenci v nedeljo, dne 17. t. m. v veliki dvorani celjskega „Narodnega doma“, opozarjali smo na sijajni ples, ki se je vršil lani, ki je ostal vsem udeležencem v najlepšem spominu, opozarjali smo na važnost te prireditve za napredek naše svete narodne stvari, kajti ž njo se ravno pokaže svetu, da slovensko trgovstvo živi v Celju čvrsto, čilo življenje, katerega ne bo več zadušil noben naš sovražnik. Slovensko trgovstvo tu kaže svojo življensko moč, ki je vzlic vsem mogočim naporom naših narodnih nasprotnikov tekem zadnjih let tako krepko vzknila, da bo prej izgubil zadnji „Nemec“ iz Celja, kakor pa le eden slovensko narodni trgovec. „Trgovski ples“ ima pa zraven svojega občega narodno-kulturnega namena še drug lep namen, namreč z izdatno svoto pomagati naši občeslovenski, prepotrebni „Družbi sv. Cirila in Metoda“, katera ravno sedaj potrebuje vedno večje podpore s strani slovenskega občinstva. Vsak, kdor se udeleži plesa, združi „utile cum dulci“, ker obenem položi svoj dar na oltar naše šolske družbe. Pač bi bilo potemtakem popolnoma nepotrebno vabiti slavno občinstvo, da se v čim največjem številu udeleži tega plesa, saj gotovo spozna vsak, ki mu le količkaj dopuščajo razmere, da ne sme izostati. Pričakujemo torej, da ne bomo videli samo naših Celjanov, temveč tudi zastop-

nike vseh naših bližnjih in daljnjih sosedov združene pri zabavi. Glede toalete še enkrat ponavljamo, da je določena promenadna. Vsa druga natančnejša določila glede začetka in vstopnine priobčujemo med društvenimi novicami. Kakor smo že svoj čas poročali, so mariborski kolegi naših celjskih prirediteljev z ozirom na celjski ples predstavili svoj ples na dan 7. svečana. Nadejati se je torej tudi iz najoddaljenejših strani naše slovenske Štajarske večje udeležbe. No, kolikor se da sklepati po obširnih pripravah, ki se vrše za ta ples, smo popolnoma prepričani, da ga ne bo udeleženca, ki ne bi zapuščal „Narodnega doma“ s prepričanjem, da je preživel med celjskimi Slovenci večer, kakor se mu jih nudi le malokje in malokdaj. Celje ostane Celje, samo da je za Slovence leto za letom lepše. Na svidenje torej v nedeljo zvečer v plesni dvorani!

— Prebivalstvo kraljestva „Sahara“ nastopi na pustno nedeljo o polnoči polnoštevno ter se bode pri tej priliki tudi prvi spomenik Jaka I., kralja saharkega, slavnostno odkril.

— Pozor slovenski obrtniki! Podobarska obrt, obstoječa že nad 30 let, je zaradi starosti posestnika takoj za oddati. Narodni in izkušeni podobarji naj se obrnejo na „Slovensko obrtno društvo v Celju“.

— Narodna društva po deželi so dobila od celjskega c. kr. okrajnega glavarstva pozive, da se vpošljejo društveni podatki glede števila članov itd. Na vemo, kaki nagibi so vodili slavno c. kr. okrajno glavarstvo pri razpošiljanju teh pozivov, kajti naslov na zavitku je slovenski, vse drugo pa nemško, ne pa slovensko. Kako naj si tolmačimo to jezikovno ravnopravnost? Najbrž po § 19. drž. tem. zakona? Vsa društva, ki so dobila take nemške pozive, naj jih nemudoma vrnejo slavnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu in zahtevajo slovenske. To je naša pravica, katere nam ne more in ne sme nihče odvzeti.

— Iz učiteljskih krogov. Prosimo slavno uredništvo za uvrstitev sledečega: Ob predlanskem zborovanju „Lehrerbunda“ so poklicali naši nemški kolegi vgenemškega kričača Malika na svoje zborovanje in ga v navzočnosti slovenskih kolegov pozdravili z navdušenim „heil“; lani je pozdravilo slovenske zborovalce v Lipnici nebroj frankfurtaric in „heil“-klicev. Vprašamo torej: Ali naj še plačujejo slovenski učitelji svoj davek za društvo, ki na tak način časti svoje slovenske člane? So-li zastopniki slovenskega učiteljstva, ki niso imeli nikake protestne besede proti takim pozdravom, še vredni zaupanja svojih slovenskih kolegov? — Proč od „Lehrerbunda“ — „Zveza“ kje si?! — Za deželni zbor se bodo najbrž prav kmalu razpisale volitve v občem volilnem razredu. Določitev kandidata za to skupino bo dala našim političnim voditeljem dovolj misliti, kdo je sposobnejši, kdo med volilci priljubljeniji itd. Učiteljski stan je med našim narodom obče spoštovan in priljubljen, pa tudi brez vpliva ni. Drugi stanovi so vsi zastopani v naši deželnozborni delegaciji, samo učiteljski ne. Naj bi se morda pri določitvi kandidata tudi nekoliko gledalo na ta dejstva.

— Celjski „redar“ številka 7 ima o redu in vljudnosti prav magistratske pojme. V sredo zvečer sta se sprehajala po kolodvoru dva Slovenca, čakajoča na velenjski vlak. Ker sta se pogovarjala seveda slovenski, je to silno ženiralo omenjenega „redarja“ in hotel ju je kratkomalo odpoditi, češ, saj se itak ne odpeljeta. Ko se mu nista udala in jima je grozil celo z aretacijo, zahteval je za odprti vestibul — peronske vstopnice, kakor kak železniški portir. Seveda se kunštnemu možicu omenjena gospoda nista udala, na kar mu ni preostalo drugega, kakor godrnjaje se izgubiti pred množico. O ti celjski „redarji“!

— Pri Sv. Petru v Savinski dolini smo imeli na svet večer v ljudski šoli prav lepo veselico. Predstavljalo se je Jezusovo rojstvo. Igrali so šolarji pod vodstvom gosp. nadučitelja Klopčiča, njegove hčerke, gospice Cilke, in učiteljice gospice Tajnikove. Lepo je bilo videti preproste kmetske šolarske fante, kako izvrstno so igrali svoje vloge. — Nabralo se je mnogo ljudstva in moram reči, da so bili vsi iznenadeni in so pripoznali trud, ki so ga imeli prireditelji te veselice. Vsa čast in hvala tudi gospej nadučiteljici, ki je tako izvrstno zbrane goste po veselici pogostila. Prav veselo in mično je bilo pod božičnim drevesom med veselim petjem na polnočnic čakati. Le tako naprej gca. Tajnikova! Trud ne bo brez uspeha.

— Iz Vitanja. Vedno smo še bili mnenja in imeli upanja, da še v srcu gosp. V. J., nekaj tako navdušenega sina iz navdušeno rodoljubne in krščanske hiše, tli iskrica rodoljublja. S slednjim činom gosp. V. J. smo izgubili še isto malo upanja. Zasliši slovenski svet, kar je pred kratkim storil ta „Slovenec“! Vrgel je svojo rojstno hišo, katero mu je blagi oče, bivajoč sedaj pri Novicerkvi pri Celju, s krvavimi žulji priboril, v žrelo tistemu vsenemškemu društvu, ki hoče celo slovensko ozemlje dobiti v svoje kremplje — „südmarki“! — Sramota!

— Pevsko in tamburaško društvo „Zvon“ v Trbovljah vse p. n. Trbovljčane in nam blage sosede vljudno opozarja na veliko maškardo, katero priredi v soboto dne 13. svečana 1904 ob 8. uri zvečer v gostilni g. Dolničarja na Vođah. Ker se že sedaj vrše velike priprave, obeta biti ta veselica nekaj izvenrednega, sosebno če omenimo, da se je društvu posrečilo najeti si za ta večer pristno „Kitajsko godbo“, ki bo pri tej priliki p. n. udeležence seznanila tudi s kitajskim narodnim plesom. Že danes si upamo, v ožigled našega, z ozirom na imenovani večer jako bogato in najugodnejše sestavljenega sporeda, vsakomur zagotoviti najboljši vžitek ter raznovrstna presenečenja. Nadejamo se, da se bode vsak rodoljub z veseljem udeležil te pustne veselice, ter tudi oni, ki bi bili slučajno zadržani udeležiti se te prireditve pevskega in tamburaškega društva „Zvon“, istemu blagohotno priposlali vstopnico, kar se bode s hvaležnostjo sprejelo. Vabila z natančnejšim sporedom bodo se pravočasno razposlala; ako bi se pri razpošiljanju pomotoma koga prezrlo, bodi s tem vabljen in pridi tem gotovejše. — Na svidenje torej med Kitajci!

S tem je bil Zahalka umirjen. Zajec je bil sicer trd in žilav kot usnje, ali tak pogorski zajec je kaj redkega in velja najbolj le za one, ki imajo čvrste zobe.

Od tega časa je gospod Zahalka večkrat omenjal Barbiki, da bi pisala domu. Rad bi, da bi ga oče povabil kakšen pot na lov, takole kje v maju na srne, kajti rad bi enkrat obiskal Orliške gozde. Ondi mora biti krasna priroda in čvrst zrak, kar bi tudi gotovo dobro vplivalo na zdravje njegovo.

Toda Barbika je bila kakor dob, da ni nič tega poročala domov, četudi ji je gospa močno prigovarjala, češ ako gospod ondi kaj ustrelji, zastonj za njo tudi ne bo to.

Končno je vendar poročala to željo domov in čez nekaj tednov, ravno v polovici majnika pride nazaj pomečkana dopisnica, katero je nosila seboj svetojanska romarica, stara Bronlikova, na kateri je poleg tisoč pozdravov na Barbiko bil v kotu mali pripisek:

„Milostni gospod naj pride, kadar hoče“.

Gospodu Zahalki je to zadostovalo. Bilo je to v času krasnih dni spomladanskih. Vreme

tiho in solčno, na nebu nobenega oblačka, istakotno noči krasne ob polni luni. Gospod Zahalka je kmalu izgotovil svoj načrt, da bi krasne prilike ne zanemaril. Namenil se je popoldne odiniti iz Prage, ponoči iti na čakanje in če se mu posreči v jutru „položiti“ srnjaka, koj z jutranjim vlakom vrniti domu. Vzel je dobro puško, oskrbel čvrstih nabojev, zraven oprtil še plaid in bil je pripravljen za na pot.

„Kaj poželesi od doma?“ vprašal je pred odhodom še Barbiko.

„I, kaj bi poželela, prosim, saj vem da mi „milostni gospod“ potem sami dajo kaj na roko“.

„Na srečo in da bi se „milostni“ zdrav in vesel vrnil, tako reci!“ uči jo gospa Zahalkova, sama vesela v nadeji, da se bo mož v gorskem zraku vrlo okrepil in udobrovoljil.

Brzovlak je prinesel Zahalko kmalu blizu cilja. Komaj se je ugodno razpoložil v kupeju prvega razreda, sklenil roke na precej obširnem trebuščku, že je pošteno zadremal. Sanjalo se mu je, da je že na preži položil krasnega srnjaka „šesternika“, da že kaže njegove rogove svojim

prijateljem in da na njih piše datum in ime svoje. Tu ga vzdrami žvižg lokomotive, ko je bilo treba izstopiti. Od tu do Rohozne, kjer je bil stan Barbike, je bilo še hoda za dve uri, to vse med poljem in gozdom. Napotil se je naglih korakov proti onemu kraju, seveda, kolikor mu je teža njegovega telesa dopuščala, po odkazani poti čez polje navzgor proti gozdu.

Krasno pogorje z mnogimi panogami vrhov raztezalo se je pred njim daleč naokolu, vse to pa obrastlo s temnim gozdom. Ah kako prijetno je del Zahalki ta gorski zrak, poln vonjave ovetja. Pót mu je sicer lil s čela, ali radost in neko hrepenenje mu je napolnjevalo srce.

„Ah, tu bode prijetno čakališče!“ radoval se je, „takšen gozd, ah tu mora biti zverine vsake vrste, kakor listja na drevju“.

Medtem se je vlegel mrak na pokrajino. Trava je postala rosna, sem od gozda vel je neki občuten hlad, na modrem oboku pa so se pokazale prve zvezde. Dosedaj Zahalka ni srečal nobenega človeka. Naglo pa je došel na razpotje. Na katero stran se tukaj obrniti, na levo ali pravo? Kje neki leži Rohozna? Niti kakšnega

— Brežice. Tudi na tukajšnji šoli se je revnim učencem za božičnico preskrbela obutev in obleka. Nabralo se je 212 K; za katere se je nakupilo 25 parov močnih čevljev in blaga za obleko 20 otrokom. Darovali pa so: Posojilnica 40 K; Balon Miha 10 K; Kotnik Fina 10 K; Munda Ivan 10 K; Sitter Jožef 10 K; dr. Srebre Gvido 10 K; Šetinc Ignac 10 K; Varlec Franc 10 K; Uršic in Lipej blaga za 10 K; Polanšek Ignac 8 K; Podler Jožef 6 K; Rehaček 6 K. Po 5 K so darovali: Kunej Benjamin, Lom Franc, Mešiček Jožef, dr. Strašek, Šetinc Jožef, Supan Ignac in Umek Anton; po 4 K: Brovet, Dolinšek Geric, Klavžer, Levak (in še blaga za dekliško obleko), Zevnik; Agrež Jožef 3 K; po 2 K: Balon Jožef, Krušič Ana, Krušič Simon, Polanšek Ana, Recher, Stuhac, Urek, Volčanšek Ivan, Zukič Juro; po 1 K pa Krušič Ana, mlajša in Resnik. Bodi na tem mestu izrečena zahvala vsem blagim dobrotnikom v imenu obdarovanih otrok.

— Nekaj o „Deutsches Haus“ v Brežicah. Komaj se je začel vzdigovati prerajeni Narodni dom v Brežicah, ki je sedaj toliko dokončan, da je na zunanje majestetična krasna stavba, začele so se cediti nemškutarjem sline po novem „Heimu“ ali po novejši „Deutsches Haus“, ki bi moral še večji in lepši biti kakor „narodni dom“. Sredstva v to svrhu so si pa v noatnjevi kuhinji prav kunštna poiskali. Ustanovila se je akcijska družba, pel je boben: kupite akcijo, drugače se potopi nemštvo. Pa ker je le premalo akcijonarjev — muh šlo na lim, treba je bilo drugega zdravila iz Hanzove lekarne. Blizu mesta imajo meščani gozd Dobravo, ki je pa vsakega posameznika last, kar pa gospode od občine prav nič ni motilo, da so šli sleparskim potom volit v skupini veleposestnikov ob priliki volitve v okrajni zastop. Torej ta gozd si je izbral brežiški tercet za objekt, na kojega bi se dal vzdigniti „pump“ za rajski „Heim“. Lovili so posestnike, da bi odstopili ti občini pravico do gozda, skušali so, videč, da ne pridejo s tem do cilja, opehariti jih, da jim ti dajo oblastilo, da vzame občina na njihovo imetje v Dobravi posojilo. Pa vse zastoj. Akoravno so brežiški purgarji večinoma Slovenci, vendar so bolj zaspani kakor polhi po zimi, ali ker se je šlo za njihov žep, odklonili so odločno nakane nemčurskih mogotcev. — Pa „Deutsches Haus“ mora stati — oh! mora biti, torej z drugo kombinacijo na dan. Sklical se je „ljudski shod“ brežkega mesta, ki bi naj dovolil, da se smejo občinske doklade vsaj za toliko zvišati, da se bodo mogle obresti plačevati od posojila za strastno zaželjeni „Heim“. Pa še ta zadnji up padel jim je v vodo in — zmrznil. Sedaj pa zopet tiščijo glave skupaj in si žulijo rudimente svojih germanskih možgan, kako bi obrnili slovenskega kmeta in meščane za njih krvavo priboreno imetje. — Pozor torej Brežičani, ne dajte se slepariti ni alepiti in če bi tudi vsak dan šmarska godba v nemčurski gostilni igrala „Die Wacht am Rhein“. Vzdrinite se še vi gospodje, ki tako radi politizujete v gostilni, stopite na dan z resnim delom, prilike in gradiva je dovolj!

— Ali so spodnještajarski učitelji vsi narodni?! V nekem kraju na Spodnjem Štajarskem, kamor se je vrinila peščica zagrizanih študmarkovcev, se nahajata med drugimi tudi dva učitelja, kojih prihod so domačini z veseljem pričakovali. Slikala sta se jim kot delavna narodnjaka, umevno, da je vse mislilo, sedaj se prične novo družabno življenje, ustanovi se pevsko društvo i. dr., i. dr. A glej ga spaka! Z izgovorom, da ni nikake slovenske inteligence (med ljudstvo seveda ljudski učitelj ne sme!), se družita ta dva gospoda z nemškutarji, pohajata njih veselice in zabavne večere, z eno besedo: o njih slavljeni narodnosti ni duha ne sluha. Da pa vendar lahko trdita, da sta narodna, posečata pridno okrajna učiteljska zborovanja ter čitata slovenske časnike. Nedavno temu mi je tožil narodnjak učitelj, ko sem mu pripovedoval o teh gospodih, da je tudi drugod med dobrim zrnjem marsikaka pleva. Bo pač treba žitnico očistiti!

— Dobova pri Brežicah. Tudi v naši Dobovi se je začelo gibati — toda prav žalostno. V sredini imamo izdajalca narodovega, ki je pri zadnjih volitvah v okrajni zastop docela pokazal svoj „značaj“ in bi rad, poučen od par nemčurskih smrklinov brežiških, s kojimi edino občuje, zasejal nemškutarstvo ljuliko med nas. Pri tem delu mu vrlo pomaga tudi mož iz sosednje vasi, piše se pa Janez Zajc. Lani si je naprosil nekaj glasov, da je „sijajno“ zmagal in stopil na županski stol. Kot mož na takem mestu postavil si je za najvišjo nalogo, osrečiti svoje ljudstvo in v tem zmislu tudi deluje, kakor dejstva kažejo. Ne rečem, da bi bila povečana šola v Dobovi le delo njegovih rok in njegov umotvor, pa gotovo je pa res, da si je ta gospod pri računih za šolo stekel mnogo nevenljivih zaslug. Vsi so prav lepo sestavljeni, saj do sto šteti ni malenkostno delo, pa tudi vsi podpisi so v pravem redu, podpisani s pravo črno tinto, saj je tako gospod Zajc, kaj ne da? Da se pa zaključí leto, polno truda za občni blagor, dostojno, zbere ta mož par svojih, da so šli počastit v nemški „Heim“ gospodo za novo leto, kajti obeta se za Dobovo „fajerber“. Sosed Hotko pritrese „firnk“ koruze v trgovino dobovsko, da bo za pijačo, prijatelj Gerjevič ima fabriko za „pecikelne“, Kovačičev Juža si pa z „muzko“ denar služi — denarja torej dovolj za nemčurske veselice. Na novega leta pa smo zvedeli Dobovčani od te klape, da dobimo brizgalnico in seveda „fajerber“ pa najbrž bo brizgalnica za klistir, koje so se pač naučili v Brežicah rabiti oni imenitni gospodje deputati. Vas pozdravlja

Antiklystirist.

— Slovenjebistriško učiteljsko društvo je zborovalo 7. t. m. v Slov. Bistrici. Ko se je odobril zapisnik zadnjega zborovanja in zabeležil pristop gg. Elise Vagaja in Tereze Zevnik, po zdravil nas je g. predsednik Josip Sabati. Z jedrnatimi besedami nas je vzpodbujal za novo delovanje. Novo leto bode rabilo novih moči, nove sloge. Združimo se torej, stopimo trdnih korakov na bojišče, bodimo dober član v občni

zvezi učiteljstva in — zmaga je naša. Po poročilu g. predsednika o zborovanju „južnoštajarske učiteljske zveze“, v katerem povdarja velevažnost te „zveze“, sledilo je predavanje gđc. Ane Ozane: „Ovire našemu ugledu“. Korenita izvajanja, ostra sodba in lepo predavanje nas je presenetilo. Vsestransko priznanje naj bo plačilo za njen trud. Potem je sledilo poročilo blagajničarice gce. Feigl, i. dr. Med tem je tudi želja, da bi tajnik tudi v novem letu dopisoval „Tovarišu“ in „Domovini“. Nato je bila volitev. Predsednikom je bil izvoljen g. Jos. Sabati, ki prevzame s tem šestokrat vodstvo našega društva podpredsednikom naš občespoštovani starosta g. Polanec. Nadalje je bil izvoljen tajnik gospod R. Košar, blagajnik gospica G. Feigel, pevovodja g. J. Kokl, vodja godbe g. G. Polanec. V odbor so prišli gg.: O. Vobič, J. Kokl in M. Šerbak.

— Slovenski trgovski klub v Mariboru razpošilja sledeči razglas: „V času silnega napredka živimo, ko vsak sloj stremi naprej v nedoglednost za svojim ciljem. Vse se bori za svobodo in obstanek. Ni čuda torej, da se je tudi med nami, slovenskim trgovstvom v Mariboru jelo zadnji čas zelo živahno gibanje v narodnem oziru. Res je, ni nas Bog ve koliko in kako mladi smo tudi, imamo pa trdno voljo, delati na vse moči na to, da se naš mladi slovenski živelj ne pogubi, kakor dosedaj, v prevalu nemčurstva, kojega je naše napolnjeno. Značilno je namreč, da šteje trgovski stan v Mariboru nad 2/3, renegeatov, naših odpadnikov, in ravno ti so naš najhujši nasprotniki. Skrajni čas je torej, da se združimo, ter da zamoremo potem skupno delati proti nakanom našega nasprotnika, ki nas hoče za vselej ugonobiti. V znak temu, da upamo v boljšo bodočnost in da seznanimo z našimi somišljeniki in prijatelji, smo sklenili, prirediti 7. svečana 1904 v veliki dvorani tukajšnjega „Narodnega doma“ I. slovenski trgovski ples v Mariboru. Svosti smo si naloge, ki smo si jo s tem naložili, ter upamo trdno na to, da bode i Vi naše prizadevanje podpirali s tem, da nas gotovo posetite dne 17. prosinca pri I. slovenskem trgovskem plesu v Mariboru. Uverjeni smo, da Vas bode presenetila novica o I. slovenskem trgovskem plesu v Mariboru in Vaš narodni ponos Vam bode veleval, odzvati se našemu prijaznemu vabilu. Omenimo še, da je eventualni čisti dobiček namenjen za ustanovni fond „Slov. trgovskega in obrtnega društva v Mariboru“.

— Vzoren nemški vzgojitelj. Pri vseh imenovanjih uradnikov, profesorjev itd. naglašajo Nemci vedno večjo zmožnost in sposobnost Nemcev pred Slovenci. Ta „večja nemška zmožnost“ se je pokazala posebno pri nemškem gimnazijskem profesorju dr. Frideriku Voglu, kateri je bil te dni pri deželnem sodišču v Gradcu radi hudodelstva po § 129, b (zločin nenravnosti, živela vzgoja! Op. stavca) in § 132, (zapeljevanje k istemu) k. z. obsojen na devet mesecev težke ječe. Nemški listi seveda molčijo o tej škandalozni zadevi germanskega kulturonosca. Oh, ko bi bil dotičnik Slovenec, to bi videli, kako bi lajali

psa ni slišati naokolu. Na nesrečo se je obrnil za desno, da je čez malo časa došel na plano, kjer je stala mala vasica. Nameri je k prvi bajti, z nado, da morda že ondi najde Strouhala, očeta Barbike. Ali zmotil se je. Ta vas ni bila Rohozna, nego Stretina, tako se mu je povedalo. Rohozna je baje bolj na levo. Bilo je to okolu desete ure zvečer. Kaj hoče drugega, nego iti zopet nazaj na razpotje in od tod po levi poti dalje. Dobro, da je mož imel seboj kos gnjati in steklenico vina, kajti bil je že pošteno lačen, da je rad malo posedel in se okrepčal.

Šele proti enajsti uri je dospel do Rohozne. Tu je imel srečo, da je ob prvi koči, kjer je na okno potrkal, zadel že na Strouhala. Gospodar je prišel odpirat, odpodil lajajočega psa, Zahalko pa prijazno pozdravil. Bil je to mož v najboljši dobi življenja, močan, zdravega obličja, pa temnih oči. Hči Barbika bila mu je kaj malo podobna po obrazu.

„Naši ljudje spe“, reče Zahalki, „ako hočete iti na čakanje, je sedaj zadnji čas za to. Vem za srnjaka „šesternika“, ali dobro uro hoda je do tistega kraja od tod“.

Kaj je bila Zahalki uro hoda dolga pot, ko je slišal o „šesterniku“? Sanje njegove so se tedaj imele uresničiti? Vsi pomisleki so sedaj na enkrat proč, le koj na pot! Strouhal je vzel nekje iz kota puško in šla sta. Luna je svetila kaj prekrasno in čarobno.

„Pojdem jaz spredaj“ reče Strouhal, „vi stopajte v moje stopinje, a to le tiho — tiho!“ Nato je stopal naglo, da ga je Zahalka komaj dohajal. Pot je znal kaj dobro, kje je mehkejša, da se stopinje manj čutijo naokolu. Posebno, ko sta jela stopati navzdol proti potoku, od koder se je čulo žuborenje vode, po mehkem mahu in igličevju, plazila sta tako oprezno, da bi najostrejšje uho ne slišalo ničesar.

Kmalu po polnoči bila sta na mestu.

„Tu sem doli prihaja srnjak“, šepeta Strouhal, „tu nekje se postavite ali posadite. Kadar začne svitati, imate ga gotovo na muhi“.

Nato mož izgine v goščo, ne čakaje niti da bi se Zahalka poslovil z običajnim „Lovči zdar!“

Čeravno je luna svetila kaj svetlo, vendar je bilo od drevja tukaj vse tako temno, da se je le malo odšla

malokdaj dalo razločiti na okolu. Precej hladna sapa od spodaj kazala je, da mora doli nižje biti večja dolina.

Zahalka se je vsedel na korenino mogočne bukve, pripravil puško za strel, zavil noge v „plaid“, naslonil glavo ob drevo in začel dremati. Bilo je še kaki dve uri do svita.

Ko se prebudi, bilo je naokolu vse tiho, pa jelo je že svitati. Sedel je ob ogromnem drevesu v prekrasni gozdni dolini, sredi katere je žuborel majhen potoček. Povsod naokolu mogočen gozd, doli ob potoku pa visoka, z roso poškopljena trava. Zahalka tiho vstane ter za poskušnjo pomeri puško k licu. Dobro je videl „muho“ na cevi, kakor tudi je z lahka opazil predmete precej daleč. Razgleduje se še bolj natanko. Kaj pa to? Šumi li veter, ali se mu le zdi tako? Ne, ne, to ni zrak ali kak drugi šum, srnjak je tu. Prav čvrsto poskakuje po rebri navzdol in ogledava se okolu sebe. Krasna žival, pravi „šesternik“, kakšne rogove ima! Sedaj postoji nekoliko, odgrizne vrh visoki travi, kakor bi se poigral ter z povzdignjeno glavo gleda... To je na sto korakov, daleč, ni več. Zahalka vzdigne

nanj vsi nemški listi in lističi, Vogl je služboval na mariborski gimnaziji.

— „Štajerčeve“ laži. Spočetka trdil je „Štajerc“, da je list, ki ima glavni namen braniti ptujske nemške trgovce pred napadi slovenskih listov in zastopati interese nemškega ptujskega trgovstva. Sedaj pa piše ta „giftna krota“, da ima glavni smoter braniti spodneštajarske kmete „pred izkoriščevanjem od strani kmetijskih sovražnikov“. No, ako bo „giftna krota“ branila slovenske kmete proti njihovim sovražnikom, so že izgubljeni, kajti največji sovražnik zavednih slovenskih kmetov je „Štajerc“ in njegovi nemški prijatelji. „Štajerc“ je od najzagrizenejših Nemcev podpiran list in ima glavni namen, slovenske kmete ponemčiti, zato vedno vpitje po nemški šoli, zato vedno blatenje naših slovenskih vodjev, naših odvetnikov in duhovnikov, uradnikov in učiteljev, kajti Nemci dobro vedo, da bi Slovenci brez teh bili čeda brez pastirjev, ki bi se dala v kratkem ujeti na nemške limanice. Ali ste že slišali kedaj, da je „Štajerc“ blatil kakšnega nemškega odvetnika ali uradnika? Ne, še nikoli! Nemci, ki v svojih listih psujejo Slovence na najnesramnejši način, ki imenujejo Slovence „bando roparjev in morilcev“, — ti Nemci so pri „Štajercu“ sami pošteni in veljaki, dočim imenuje „Štajerc“ za služne slovenske može, ki so sami sinovi kmetijskih staršev, od kojih je vsak posamezen storil več za Slovence, kakor vsi Nemci skupaj, — sovražnike slovenskega kmeta. In pri vsem tem predrzne se ta nesramna „giftna krota“ še trditi, da hoče mir med „sosečkima“ narodoma. Načrt, po katerem hoče „Štajerc“ med obema narodoma „mir“ doseči, je providen: z vpeljevanjem nemškega pouka v slovenske šole in z nemškim uradovanjem ponemčiti našega kmeta, in kadar bode izginil s površja zadnji slovenski zavedni kmet, potem bode „Štajerčev“ „mir med obema narodoma“ dosežen. Kaj ne „giftna krota“, kako imenitno bi se dalo to izpeljati, ako bi ne bilo teh od tebe toliko sovraženih slovenskih odvetnikov, duhovnikov, učiteljev itd.? — Ali se poznamo?

— Iz Šentlentskega okraja v Sloven. goricah. Gospod urednik, vi ste sicer skromni, kakor ste enkrat rekli, a mi smo prav ponosni na Vas, ker res zastopate in prav energično branite slovensko stvar. To Vam smelo povem, kar v obraz, ker vem mnenje šentlentskega okraja, kjer sem tudi jaz doma. Za božične praznike bil sem pri svojih ter izvedel mnogo zanimivega. — Nekaj Vam danes povem. Smejal sem se hudomušnežem, ki so vsakega vprašali „ste vi tudi pri klepčkah-klubu“ — kjer so le zagledali dvakrajcarski nožek. Ljudstvo je ogorčeno radi foršuskase in radi dejanskih napadov na Slovence. Vlagatelji ne morejo pozabiti, kako krivično in zvičajno so jim nemčurji izvadili 25 %, ter daje tuintam duška svoji pravični jezi. Liki voda narašča razburjenost danzadnevom, povsod nastopa narod ponosno in zavedno kakor en mož. Ni še dolgo, ko so namčurji poštenega kmeta od sv. Jurija pretepli v Sarnečevi gostilni, ko jim

je v obraz povedal psovko, koja jim gre. Nekaj tednov predtem pa so nemčurji v isti gostilni iz istega vzroka junaško napadli starčeka iz Žerjavc. Krčmar Sarneč ga je sam od zadej napadel ter mu natrgal ušesa. Sarneč s svojo bikovo močjo je bil obsojen na 2 K — reci dve kroni. Taka mala kazen za napad od zadej daje seveda pogum za zopetni udarec. Tako je postala Sarnečeva gostilna mesnica za dobre in darežljive Slovence. Narod škripa z zobmi ter se že maščuje. Naše ljudstvo tudi prav pisano gleda mariborskega glavarja, ki vedno le pri Sarneču izpreže ter se mudi v klavnici za Slovence, v isti krčmi, kjer je zloglasni Mravlag obhajal svoje orgije, v krčmi, kjer gospodari Sarnečeva žena — odvetniška psihologična uganka

Kardon.

— Sv. Bolfenk pri Središču. V nedeljo, dne 17. t. m. bode po večernicah „kmetijsko društvo za ormoški okraj“ s sedežem v Ormožu, priredilo svoja gospodarstvena predavanja pri sv. Bolfenku v gostilni g. Galiča. Nastopilo bode več govornikov, kakor g. Ivanuša, g. Dogša, g. inž. Lupša i. dr. in govorilo se bode le o gospodarstvenem napredku in o gospodarskih potrebah tega kraja. Po predavanjih pa se bode obenem konstituirala podružnica sv. Bolfenk po § 4 b društvenih pravil. — V vseh strokah življenja so nastopile druge razmere, tako tudi v kmetijstvu, katero je glavna podlaga državi kakor deželi, zato je nujna potreba povzdigniti kmetijstvo na tisto stopnjo, ki zamore zadostovati zahtevam sedanjega časa. Sedaj ne velja več le s krampom in motiko obdelovati zemljo; uma in izurjenosti je treba v gospodarstveni napredek, in zato je prva točka izmed mnogih, katere si je postavilo omenjeno društvo v svoj delokrog, to je prirejanje gospodarstvenih predavanj in razgovorov o krajevnih potrebah, za naše prebivalstvo velevažna. In koliko zanimanja in uspeha sta imeli dosedanja priredbi, to kaže obilen obisk in vsestranski poučni razgovori v prospeh kmeta, Zbog tega sta se osnovali že tudi podružnici Sv. Lenart in Sv. Miklavž. Zatorej udeležite se polnoštevilno vsi, ki ste za napredek, v nedeljo teh predavanj in razgovorov, izražajte vsak svojo mnenje v prosveto kmetijskega stanu!

— Št. Jurij ob Ščavnici. Veselica, katero je priredila mladina našega bralnega društva, izpala je nepričakovano dobro. Naš mnogoletni in zaslužni predsednik g. Jernej Košar pozdravil je prav pristočno došle goste, osobito one, ki so prišli od sv. Antona, Male nedelje in sv. Lovrenca. Naše pevsko društvo nam je zapelo zares dve lepi in težki skladbi, namreč „Lovska“ in „Svarilo“. Nato je nastopila deklica Rastislava Nemeč ter v navdušenem govoru naslikala narodne odpadnike. Sledila je dramatična igra „Požigalčeva hči“ v petih dejanjih, koja so naši diletantje igrali tako izborno, kakor se res nismo nadejali in s tem pokazali, da so kos najtežavnejšim igram. Uloge so bile razdeljene dobro in vsak je bil za svojo kakor ustvarjen. Zastor se je polagoma vzdignil in pred očmi č. občinstva se je kakor v snu prikazal lepo urejen mirodvor, na

kojem so ravno pokopali požigalčevo ženo (Vrabčevu), koja je spravilo slabo življenje njenega moža v grob. Pogrebne pesmi so donele z groblja, čemur je sledila od daleč za kulisami narodna „Oj sijaj, sijaj solncece!“ med katero se razidejo pogrebci in nastopita soseda pogrebca Kosmač in Grivec (F. Horvat in Grabar), prava originala naših kmetijskih možakov. Komično je opravil konjar Škrjanec (F. Holc) hotevši imeti Vrabčevu hčer Reziko za žano, za kar bi njenega očeta ne davil zavoljo dolgov. Izborno je igrala Vrabčevu Rezo „Požigalčeva hčer“ Anica Gorička. Bridko je bilo slovo od njenega ženina Toneta (Franc Strojšak), bridko zaničevanje Urše in njenega brata Martina Sekača (Micika Horvat in Tone Golnar). Hudo je delo Reziki žaljenje Tonetove matere, Potokarice (Ivanke Košar). Težko je bilo slovo, ko je v temni noči, zapuščena od vseh, se poslavljala s svojima malima sestricama od rojstne hišice in nesrečnega očeta, pustivši ga spečega in v strašnih sanjah in šla iskat izgubljeno teto Leskovčevu (Rezika Nemeč) v Ljubljano, koja jo je po dolgi prošnji sprejela v svoj dom. A čez nedolgo je doma zapravljiv oče Vrabec (Nemeč Radoslav) hišico zažgal in pobegnil. Prišel je k hčeri ter ji svoje hudodelstvo obstal. Plemenita hčerka je pozneje bila po orožnikih aretirana in je komisariju izjavila, da je ona zažgala, samo da reši očeta in sestri sramote. Ravno ta veledušna hčerina ljubezen je pekla očeta, da je šel in se sodišču izdal, ko je bila ravno hči pri obravnavi. Izborno sta igrala Amerikanca Verne in njegov sin Peter (Janez Golnar in Alojz Kump). Prvi, nekdanji ženin Leskovčeve od njenega brata Vrabca preganjan in v Trstu v morje vržen, a po mornarjih rešen, je šel v Ameriko. A skrita ljubezen do rodne zemlje in očeta ga je prignala z njegovim Petrom nazaj, da še vsaj enkrat obiše grob staršev. A posrečilo se mu je najti še svojega starega očeta Primoža, ki je bil do svoje sive starosti grobokop (A. Veržel). Izborno je rešil svojo ulogo in ko so se nazadnje Rezika, katero je on vzel pod streho in vsi njegovi odpravljali z njegovim sinom Vernetom nazaj na ameriansko naselbino, rekel je stari Primož odločno, da ostane v domovini. — Naši gg. tamburaši pa so pri prosti zabavi zaigrali mnogotero milodonečo, a pevci zapeli lepo pesmico, da nam ta dan ostane zares vedno v spominu.

— Samomor vojaka. Dne 6. t. m., na dan sv. treh kraljev se je ustrelil vojak-novinec od 14. stotnije 87. pešpolka v Pulju. Ker ga ni bilo od nikoder, so mislili, da je dezertiral. Našli so ga šele tretji dan v gozdu mrtvega in zraven njega puško. Kaj je krivo, se prav ne ve. Ali nesrečna ljubezen, ali pa, kar je bolj verjetno, živinsko ravnanje višjih. Nekateri gospodi mislijo res, da imajo v navadnem vojaku, ki nima zvezde na vratu, živino. Žalostno za 20. stoletje in v avstrijski armadi. — Ime je Janez Krajšek iz Trbovelj.

— V Macedonijo! Od vojnega ministrstva je prišel poziv, kdor hoče iti v Macedonijo k orožnikom. Oglasiti se smejo le oni, ki že naj-

puško in nameri... Srnjak medtem opazi nevarnost, skloni glavo in meni skočiti. Toda strelec je bil hitrejši, zablisne se, in zver se je valjala v ranah. Grom od strela pa se je mogočno razlegal daleč po gozdu.

Ali prej, nego je gospod Zahalka storil korak od svojega prostora je zašumelo v bližnji goščavi in Strouhal skoči k njemu ves prepaden rekoč: „Za Boga, pustite srnjaka in bežite za menoj, sicer bode slabo!“ pa ne čakaje na odgovor, zbeži po strmini navzgor.

Gospodu Zahalki so bila na srcu vsa druga čutila nego ona o tihotapcih, na katere je ta hip si zmisli, slišavši o njih že mnogo povesti, vendar je stekel, kolikor so moči mu dopuščale, za Strouhalom. V kameniti strmini zruševalo se je pod nogami drobno kamenje, katero kotrljaje navzdol, je delalo šum po listju in tako naznanjalo zasledovalcem kraj, kamor sta jo namerila. Pod njima v dolini ja na straneh slišalo se je žvižganje, klici in lajanje psov.

Nevarnost je morala biti velika, kajti Strouhal je bežal s silno naglostjo, ne izogibaje se skalovja ali podrtin, ne brigaje se, li ga more

Zahalka dohajati ali ne. Ta je že skoraj onemogel. Izgubil je klobuk, obleko imel raztrgano, roke od suhljadi in trnja vse razpraskane. Toda puško je držal čvrsto v roki. Po ceni ne proda svojega življenja. Strouhal ga je včasih malo počakal, videvši, da je že blizu, pa zopet jo mahnil dalje po hosti. Tako sta bežala za blizu uro hoda po gorovju, dokler že za tretjim hribom počaka vendar Strouhal Zahalko, videvši, da ta res ne more dalje. Srce mu je tolklo kot kladio, kri mu je bila vsa v glavi, dihanje skoraj poslednje.

„Vi ste zblazneli!“ sopiha s težkim glasom „Čemu beživa, ker sva dva in imava puške. Lahko se ubraniva, če treba tudi deset tihotapcev. Vraga, pustiti jim srnjaka, mene pa pripraviti ob zdravje!“

„Kdo naju napada — tihotapci? To je nadlogar s svojimi lovci. Ti bi naji nabili, zdrave kože bi jim gotovo ne unesla, ker sva jim najlepšega srnjaka ustrelila.“

„Kaj, ali tukaj ni vaš revir?“

„Kaj še! To je okrožje kneza, kjer je dosti zverine. Pa ravno nocoj so bili menda vsi lovci

na stražah, malo je manjkalo, da naju niso dobili.“

Zahalka osupne. Čez nekoliko časa pa reče jezno Strouhalu:

„Vi ste ničemnik ničvreden, da veste! Kam ste mene spravili s svojo neumnostjo? Vendar da — molčite o tem kakor grob, kajti Bog mi je priča, da sem veroval, da imate ali lov v najemu, ali pa je „revir“ vaš.“

„No drugega ni nič, samo srnjaka je škoda, kajti oni lovci bi ga morda ne zadeli tako dobro“, izgovarja se Strouhal.

„Torej vendar molčite vi o vsem tem! Pokažite mi le najbližnjo pot domu, kajti Rohozne ne maram več videti.“

Vsedel se je zopet na brzovlak in za nekaj ur je bil doma. Gospa njegova ga je ravno pričakovala. Toda ko ji je mož na tihem vse povedal, šla je razjarjena v kuhinjo nad Barbiko, rekoč: „Ne spravljam mi nikoli več kakšne divjane od doma semkaj! Obljubljeno nagrado sicer dobiš, ali povedati ti moram, da je tvoj oče pravi potepuh! Bodi vsaj ti bolj pametna!“

manj eno leto služijo. Pri slovenskem 87. polku v Pulju se jih je oglasilo mnogo. Slovenska hrabrost in pogum ter ljubav do svojih slovenskih trpinčenih bratov se je zopet zasvetila v jasni luči. Klobuke dol, vi oholi nasprotniki našega naroda pred majhnim pa čvrstim narodom, ki še v vojaški suknji ljubi svoj rod in svoje trpinčene brate. Dokler bo imela Avstrija še take sine, ni se ji treba bati pred nemškimi izdajicami in če še bo teh kot listja in trave.

Društveno gibanje.

— Slovenski trgovski sotrudniki v Celju pod pokroviteljstvom g. Petra Majdiča prirede na korist družbe sv. Cirila in Metoda v nedeljo, dne 17. prosinca 1904, v veliki dvorani „Narodnega doma“ trgovski plesni venček. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 2 K, za obitelj 5 K. K plesu svira polnoštevna celjska narodna godba. Vstop je dovoljen le vabljenim. Toaleta promenadna.

— Lastni dom, registrovana delavska stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju, ima svoj redni občni zbor v soboto dne 23. januarja 1904 ob pol 7 uri zvečer v čitalnični knjižnici v Narodnem domu v Celju. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobrenje računskega sklepa za leto 1903. 3. Razdelitev čistega dobička. 4. Eventuelna sprememba pravil. 6. Slučajnosti. — K polnoštevni udeležbi vabi vse svoje zadružnike načelstvo.

— V Žalcu priredi tam. učiteljstvo dne 1. februarja t. l. zabavni učiteljski večer s petjem, glasbenimi točkami in plesom ter vabi cenjene gg. tovarišice in tovariše od blizu in daleč, da se ga udeleže v obilnem številu. Opozarja se na ugodno večerno zvezo vlakov v Celju. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Prijatelji učiteljstva in šole dobrodošli.

— Požarna bramba v Gotovljah je že ustanovljena in je bil pri prvem občnem zboru izvoljen naslednji odbor: Andrej Antloga, načelnik; Franc Baš, njegov namestnik; Tone Goršek, tajnik; Blaž Brinovec, blagajnik; Franjo Jošt, Franc Kranjc in Josip Kuder, odborniki. Četovodje so: Ivan Antloga, Josip Lubej in Vinko Štajner. Namestnika pa: Gregor Golčar in Franc Malgaj. — Bog daj, da ne bi imela požarna bramba dostikrat opraviti pri požarih, sicer jej pa želimo krepko napredovanje. Zavednim Gotovljanom in njih prvakom pa častitamo na njihovem vsestranskem delovanju. Le tako naprej!

— Iz Št. Jurja ob juž. žel. Tukajšnji strelski klub namera prirediti letos svojo pustno veselico v nedeljo, dne 7. februarja. Zato si dovoljujemo opozoriti vsa sosedna društva že sedaj na to veselico, da izostane vsaka neprijetna konkurenca. Ker je lanska veselica uspela tako dobro ter ostala vsem obiskovalcem v zelo prijetnem spominu, sklenil je odbor, da se priredi letošnja v večjem slogu. Zato je sedaj počel s svojim delom, ter si že zagotovil eno najboljših godb na lok. Vsem znancem in prijateljem slov. Št. Jurja kličemo: na veselo svidenje v nedeljo, dne 7. februarja 1904.

— Iz Konjic. Tukajšnje bralno društvo bode imelo v nedeljo, dne 24. prosinca 1904, popoldne ob 3. uri prvi občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. volitev odbora, 2. poročilo predsednika in blagajnika, 3. določitev članarine, 4. vpis novih udov, 5. slučajnosti. — K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— Kat. politično društvo za šentlenartaki okraj priredi v nedeljo, dne 17. t. m., ob 3. uri popoldne politični shod pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Na shodu bodeta poročala drž. poslanec dr. Ploj ter dež. poslanec Ivan Roškar. Zanimanje za ta shod je med občinstvom živahno. (Prosimo poročila. Ur.)

— Kmetško bralno društvo v Gornji Radgoni priredi v nedeljo, dne 24. januarja v prostorih pri g. Škrlecju predstavo iger: „Sv. Neža“ in „Doktor Hribar“, petje in tamburanje.

— Prostovoljna požarna bramba v Dragotincih javlja, da se je morala tombola pri g. Stramiču zaradi nekotnih zaprek prestaviti na 24. januarja in vabi torej na isti dan vse blage prijatelje. Odbor.

— Redni občni zbor „Murskega Sokola“ se vrši v nedeljo, dne 17. t. m., ob pol 4. uri popoldne v dvorani g. Kukovca v Ljutomeru. Ker so na dnevnem redu jako važne točke, je udeležba vseh članov zelo nujna. Nazdar!

Odbor.

— Stara cesta pri Ljutomeru. V sredo, ne sv. Treh kraljev se je vršil v gostilni g. Vrabla na Kamenščaku ustanovni shod „Kmetijskega društva Stara cesta in okolica“. Društvu je pristopilo koj prvi dan 44 udov, kar znači, da je zanimanje za društvo dovolj veliko. Društvenim predsednikom je bil voljen nadučitelj Tomažič Iván iz Stare ceste, njegovim namestnikom Vrabel Martin iz Kamenščaka, blagajnikom Šoštarič Ludovik, tajnikom pa Kosi Matija iz Stare ceste! Pri izvolitvi drugih odbornikov se je gledalo na to, da dobi vsak kraj nekaj mož v odbor. — Zborovanje je počastil tudi g. nadučitelj Vabič iz Runeča, da je še enkrat razložil navzočim kmetovalcem važnost in korist združenja. Hvala mu! Mlado društvo razvijaj se in napreduj v korist našemu slovenskemu kmetu, vedno ravnaajoč se po geslu „Vsi za enega, eden za vse!“

— Društvo slov. in hrv. dijakov upodablja oih umetnosti „Vesna“ na Dunaju, hvaležno naznanja, da mu je poklonila sl. „Slov. Matica“ 32 znanstvenih in beletrističnih knjig. — Vivat sequens! Odbor.

Druge slovenske novice.

— Poštna vest Pri ljubljanskem brzovajnem in telefonskem uradu so vpeljali popolno nočno službo.

— Vojaške ustanove. Razpisanih je več vojaških ustanov po umrlem feldcajgmajstru pl. Welden, za bivše vojake, ki so se udeležili bitke leta 1848—1849 ali pa leta 1848 pred Dunajem in bili ondi ranjeni. Prošnje so vložiti do 10. februarja 1904 pri mestnem magistratu v Ljubljani, oziroma pri pristojnem okr. glavarstvu. Iste so koleka proste. Priložiti je dokaze, da je prosilec bil kot vojak res v eni teh bitk ranjen in za delo nesposoben.

— Železnica skozi Karavanke. Pri predoru skozi Karavanke so na koroški strani pričeli delati četrti kilometer. Vsak dan napravijo na tej strani 5 metrov, na kranjski strani pa 2.82. Predor bo dolg 7970 m. Izdelati je treba še 2940 m, kar bo gotovo tekom l. 1905.

— Za kolesarje in lastnike avtomobilov. Častniki, podčastniki in tudi prostaki nabajajoči se v rezervi, ki bi hoteli opravljati, ko bodo poklicani k vojaškim vajam, službo ordinance ter se tam posluževati lastnih koles ali pa avtomobilov, zglasijo naj se do konca februarja t. l. pri dopolnitvenem okrajnem poveljništvu. Odškodnina za kolesarje je določena na 6 kron na dan, za avtomobiliste na 30 K.

— Veselo narodno gibanje se pojavlja v beljaški okolici na Koroškem. Na novega leta dan je bila prodstava na Brnci ob dobri udeležbi. Dne 6. januarja je bil dobro obiskan shod v Št. Lenartu pri 7 stud. Govorila sta gg. Gr. Einspieler in Ražun. Prihodnjo nedeljo, 17. t. m. priredi izobraževalno društvo na Gozdanjah pred stavo igre „Doktor Vsezna!“.

— Lep vzgled! Nedavno so bile v Šentjanžu nad Rožekom občinske volitve. Ker smejo osebno voliti samo moški, so bili v volilni sobi navzoči sami moški, le pri volilni mizi je stala neka kmetica in pozorno opazovala volilce, ko so oddajali svoje glasove. Meneč, da kmetica ne ve, da ne sme sama voliti, marveč samo s pooblastilom, jo je nekdo na to opozoril; kmetica mu je nato odgovorila, da ji je to dobro znano in da je baš radi tega došla k volitvi Zakaj je to storila, se je pokazalo še le pozneje. Žena je imela kot posestnica volilno pravico, toda po zakonu mora za ženo voliti njen mož. Mož dotične kmetice pa je hud nemškutar, ki je tudi svoj glas oddal nemški stranki. Zato mu njegova žena, ki je Slovenka, ni zaupala, da bi glasoval z njenim pooblastilom za Slovence, kakor mu je ona velela. Da bi je mož ne mogel prevariti, je šla sama na volišče in vestno pazila na to, da je mož zanjo volil s slovensko stranko. Šele ko se je o tem prepričala, je odšla z volišča.

— Zaradi hiše zblaznela. Gosp. de Negri v Gradiški je prodal hišo profesorju Pörkaussu, ne da bi vedela za to njegova soproga. Ko je gospa zvedela, se je silno jezila. Nastal je prepir, ki se je končal s tem, da je zblaznela.

— Zaljubljen pokopališki čuvaj. Tudi pokopališkim čuvajem se včasih primeri, da se nesrečno zaljubijo. To se je zgodilo Janezu Škofu v Gradiški, ki trpi zdaj na posledicah. V Zdravšini je našel svojo nevesto. Pred poroko ji je moral podariti tri njive in 2000 K. A ko ga je vzela, se mu je začelo šele slabo goditi. Tepla ga je in spodila iz hiše. Ne upa se več nazaj. Zdjaj nima ne žene — ne premoženja.

— Prebivalstvo Trsta koncem leta 1903. V Trstu je znašalo prebivalstvo koncem l. 1903 in sicer brez posadke 187.249. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli v Trstu 178.127 prebivalcev. Potemtakem je narastlo v Trstu v treh letih število prebivalstva za 9122 prebivalcev.

— Mesto ravnatelja na c. kr. učiteljišču v Kopru je razpisano z drugim semestrom tekočega šolskega leta. Prositelji za to mesto morajo dokazati vsposobljenost za poučevanje v pedagogiki in poznavanje deželnih jezikov. Predpisano opremljene prošnje je predložiti potom predpostavljene oblasti do dne 31. januarja t. l. c. kr. deželnemu šolskem usvetu za Istro v Trstu.

— Izpraznjeno mesto potovalnega učitelja na Primorskem. C. kr. namestništvo v Trstu razpisuje pod št. 35.935/II 1903, novoustanovljeno mesto potovalnega učitelja za kmetijstvo s hrvatskim učnim jezikom. Dolžnosti takega učitelja so določene v posebnem službenem navodilu. Dotičnik mora potovati po njemu določenem kraju ter podučevati ljudstvo v raznih kmetijskih strokah, s poljudnimi predavanji in s praktičnim demonstracijami. Nastavijo se pogodbeno in sicer prvo leto le na poskušnjo. Oni so pomožni organi c. kr. namestništva v Trstu ter se eventuelno pridele kakemu c. kr. glavarstvu. Prejemki so naslednji: letna plača 1800 K, stalni letni potni pavšal 1000 K, stanarina 300 K in pavšal za nabavo književnih in strokovnih pripomočkov 100 K, ki se izplačajo v naprejšnjih mesečnih obrokih. V slučaju povoljnega službovanja se letna plača poviša, in sicer dobe 4 štiri-letnice po 250 K. Prosilci morajo vložiti svojo tozadevno prošnjo, opremljeno s spričevali o starosti, avstrijskem državljanstvu, o dovršenih študijah, o dosedanjem službovanju ter o jezikovnem znanju najkasneje do 15. februarja t. l. pri c. kr. namestništvu v Trstu. Prednost za to mesto imajo prosilci, ki dokažejo učiteljsko sposobnost za pouk na kmetijskih šolah ter oni, ki so zmožni še drugih deželnih jezikov.

— Ne v Ameriko! Ministrstvo za notranje posle je razposlalo na vse deželne vlade tole svarilo: V Ameriki so mnoga industrijska podjetja ustavila delo. Zato imajo industrijski delavci jako nizke plače in mnogi so odpuščeni. Te razmere utegnejo trajati celo leto. Mnogi izseljenci so prisiljeni, da se vračajo v domovino. Vsled tega pa imajo vsi parniki že za mesece naprej oddane svoje prostore za potnike, ki morajo torej čakati. Od 1. oktobra do 10. novembra se je preko Novega Jorka vrnilo v Evropo 27.000 izseljencev, prejšnje leto v istem času le 13.000. Največ se vrača Italijanov, Poljakov, Slovakov, Hrvatov in Ogrov.

Dopisi.

— Iz Pragarskega. Gotovo ste že pozabili na nas, g. urednik, ker smo molčali tako dolgo. Kaj posebnega se sicer tudi sedaj ni pripetilo, ali zdi se mi vendar potrebno, javiti s tožnim srcem slavnemu občinstvu, da bo g. Jakobi, c. kr. poštar itd. (saj ga poznamo dovolj iz prejšnjih opisovanj) ustavil svoje „plodonosno“ delovanje na Pragarskem ter odlazil ravno danes nekam na gornje Štajarsko.

Bog mu daj srečen pot in lepo vreme! Pa brez šale, žal nam je za njega! Ker od sedaj naprej bode vse drugače pri pošti: „Domovina“ bode prišla pravočasno, telegrami ne bode zakasneli, in v uradu bomo menda celo slovenski govorili. Sicer ne mislijo vsi tako, ker pri zadnjem zborovanju „Südmarke“ so ga po-

stavili nemški kolegi pred vrata „na luft“ kakor so pravili drugi dan; ali kaj je to takemu „velikanu“! Zaničljivim smehom ostavil je svoje sūdmarske kolege ter začel voziti svojo „ogromnost“ na Spodnjo Polskavo. Tukaj na tej sveti zemljici, ki nosi 99% „ženijev“, našel je pravo prijateljstvo. V prisrčni ljubezni se ga je oklenila „njega velikost“ in „njega debelost“! Složno je preživela ta trojica mirne in burne čase... Tiha noč je bila večkrat priča strašnim prisegam večne zvestobe in prijateljstva. Sladkoginjena se je potem oklenila „debelost“ „velikosti“, „velikost“ pa „debelosti“ z zagotovilom, da se boste podpirali vedno in pri vsakem vremenu. Svetli govornik „njega velikost“ pa dokazuje na to obširno, da je baš on najbolj potreben „izdatne podpore“.

To je bilo lepo življenje! Ali človek obrača, Bog pa obrne. Nemila usoda je raztrgala s kruto roko prijateljsko vez. — Jakobi mora oditi. —

Ko je izvedel „njega debelost“, da ga mora ostaviti nenadomestljivi prijatelj, potočila se mu je debela solza po debelem licu. „Njega velikosti“ so pa solze ko debeli fižoli tekle kar curkoma. Ali kmalu je prevladalo mirno premišljanje. Zedinila sta se, da gresta celo v Gradec prosit za milega druga.

In res! V nedeljo sta se odpeljala v Gradec k dvornemu svetniku. Ker pa trije več opravijo nego dva, plačala sta še vožnjo kmetu Hrastniku, da bi ju spremljal. Rad bi le vedel, kateri izmed teh gospodov je govoril. Sicer pa nas bo natanko obvestila prihodnja številka „interesantnega lista“, ki bo tudi prinesla fotografijo te deputacije.

Mislili smo si, da je Hrastnik eden pametnejših kmetov, zdaj pa smo videli da se je tudi dal ujeti v nemčurske zanjke. Ali je dobil morda tako mastno plačo, da je prodal narodnost? Ali je menda res nemčur? Pojasnite nam to g. Hrastnik!

Zdaj pa z Bogom g. urednik. Menda se kmalu zopet oglasim, ali po tem — bolj obširno — o teh gospodih.

Iz Žetal. Ne zamerite mi, g. ured., da vam zadnjo št. „Domovine“ vrnem in da naročbe ne ponovim. Vzrok temu je, da vam odkritosrčno povem, primanjkljaj drobiža. Nisem ravno siromak, imam nekaj lastne živine v hlevu, tudi živeža mi hvala Bogu ne manjka, ali sam šment, drobiža pa ni včas, da bi si soli kupil.

Gorice „stari nasadi“ ne rodijo več in delo v njih me stane mnogo več, kar je hasek vreden. Nove nasade delati pa stane zopet denarja. Nekaj let že rigolim in po malem novi trs sadim, in najbrž bom prej star postal, preden da zgotovim le en oral novega nasada.

Vprašali me boste mogoče, kako to, ko se vendar dobe brezobrestna posojila in tudi trsje po znižanih cenah in celo zastonj in to vse od našega toliko skrbnega deželnega odbora. Ja spaka, vse to je res, dobi se dobi, ali kdo dobi, to je drugo vprašanje.

Poglejte no, lansko leto, če se ne motim, meseca avgusta bil je sam deželni glavar grof Clary v naših pozabljenih Žetalah, menil sem zato, da si ogleda po trtni uši opustošene gorice in da se prepriča o grozni bedi haloškega prebivalstva. Veselja nam je srce skakljalo, in marsikateri je vzdihnil, no rešeni smo.

Ali grozno smo se varali. Grof Clary ogledal si je samo deželni nasad, potem pa hajd do Nove cerkve, kjer ga je gospod okrajni glavar iz Ptujja pričakal, tam slovesni sprejem, „malo kosilo“, in nazaj v Gradec.

Mesec pozneje čital sem „Uradni list“ ptujskega glavarstva in skoraj nisem očem verjel, ko najdem med drugim odlok c. kr. namestništva v Gradcu, s katerim se vsem prebivalcem občin rogaškega okraja prepove za brezobrestna posojila prositi.

Vidiš, uboga haloška para, na ti požre trsna uš tvoje gorice, umri gladu, kaj to mar grofu Claryju, njemu je samo zato da se mu prazne butice vsenemških ptujskih purgarjev klanjajo, za nje ima denarja v obilici, njim se dovoljujejo brezobrestna posojila v obilni meri, le njim se da trsje celo zastonj, dočim ga ubogi kmet trpin niti za svoj krvavo zasluženi denar niti po znižani ceni ne dobi.

No nehati moram za sedaj, drugače mi to gote kri zavre. Oprostite mi, gospod urednik, če sem Vam s tem mojim pisemcem nekaj Vašega zlatega časa odvzel in ne hudujte se na me, če Vam še kdaj zopet kaj malega iz naših ubogih Žetal poročam.

Politični pregled.

— **Avstrijska delegacija.** Prihodnja seja avstrijske delegacije se vrši zopet v četrtek, 21. t. m. Na dnevnem redu je razprava o zunanjem ministertvu. Proračunski odsek je včeraj nadaljeval razpravo o vojaškem etatu, in sicer najprej o ogrskih vojnih zahtevah. Prvi je govoril Derschata, ki je imenom nemških strank postavil predlog, naj delegatje državnega zbora izjavijo, da so vse naredbe glede vodstva in notranje organizacije skupne armade izključno vladarjeva pravica, ki jo izvršuje brez sodelovanja odgovorne vlade, ne da bi prišla glede tega splošna določila o sodelovanju merodajnih faktorjev v poštveh. Vojni minister Pitreich je zatrdil, da bo gledal na to, da se obrani skupna vojska. Stališče vojne uprave je, da morajo v vojski vse narodnosti imeti isto stališče. Bil je vsprejet resolucijski predlog dr. Derschatte; začela se je generalna razprava o rednih stroških za armado. Popovski je govoril za odprave triletno vojaške službe in opustitev drugega službenega leta enoletnih prostovoljcev, in pa premembo § 31. brambenega zakona. Vojni minister je odgovoril, da so zakonski načrti za dveletno službo že izdelani. Zato pa bo število novincev zvišano. Dr. Šusteršič je spravil v razgovor vprašanje o dvoboju. Ljudstvo najstrožje obsoja stališče vojne uprave, in govornik vpraša vojnega ministra, kako hoče opravičiti sovražno postopanje vojne uprave napram zvezi proti dvoboju. Vojni minister se je v svojem govoru stinjal s človekoljubnim ciljem te lige, vendar častnikom ne more biti vstop dovoljen.

— **Ogrski državni zbor.** Zbornica je sprejela novo rekrutno predlogo v podrobni razpravi ter začela razpravljati o regulaciji uradniških plač. Vsi govorniki so se izrekli za regulacijo. Grof Batthyanyi je obžaloval, da sedanja predloga daje uradnikom okolu 2 milijona kron manj kot prvotna. Ker bo imel zakon veljavo za nazaj od 1. januarja 1903, predlagal je, naj se tudi pokojnine uradnikom, ki so bili v teku l. 1903 vpokojeni, uredi po novem zakonu. Finančni minister Lukacs je izjavil, da to ni mogoče. Zbornica je na to sprejela predlogo v splošnem in v podrobnosti. — V včerajšnji seji je zbornica v tretjem branju sprejela prvo rekrutno predlogo, odobrila uradniški zakon in začela z razpravo o drugi rekrutni predlogi.

— V Zagrebu se že dva dni neprenehoma vrše demonstracije. Mnogo razburjenja je povzročila vest, da je prišel poslanec Ugron sem. Ponoči so bila razbita vsa okna na kolodvoru. — Veliko pozornost vzbuja od dr. F. Potočnjaka priobčena izjava o njegovi sodni obravnavi ki se prične danes. Dr. Franjo Potočnjak je svoječasnno v brošuri pod naslovom „Prosti lopov na banski stolici“ dokazal, da grof Khuen Hedervary ni od madjarskih sodišč prejel nikakega zadoščenja, ko je tožil svojega najemnika Eksela radi psovke „navadni goljuf“ radi razžaljenja časti. To postopanje Khuenovo je dr. Potočnjak uničevalno obsodil v svoji brošuri in je bil zato postavljen pod obtožbo. Dr. Potočnjak zdaj izjavlja, da je manuskript brošure, na katero se naslanja obtožba, ponarejen. Manuskript je le prepis pisma, ki ga je dr. Potočnjak pridelal svoji pritožbi na cesarja. Ta prepis mu je bil ukraden, in sicer, kakor dr. Potočnjak namiguje, najbrže od policije, ko se je vršila pri njem hišna preiskava.

— **Macedonija.** Turška vlada je obvestila poslanike velesil, da izda sultan splošno pomiloščenje za vse, ki so bili obsojeni hudodelstev povzročenih med zadnjimi nemiri; nadalje pomilosti vse, ki se nahajajo zaradi istih vzrokov v preiskovalnem zaporu, ali ki so zbežali iz dežele. Izvzete so iz sultanove milosti le osebe, ki so z dinamitom napadale železnice in ki so povzročile znani atentat v Solunu. — V Macedoniji ne žele posredovanja Avstro-Ogrske in Rusije, ker

ti dve državi stremita le za delitvijo dežel med seboj. Macedonija želi posredovanja Francoske, Angleške in Italije, pod kojih varstvom bi se naj imenoval guverner za Macedonijo, ki bi naj ostala pod vrhovnim varstvom Turške, le nekaka avtonomija naj se da deželi. Na izvedbo reform ne veruje, zato bo spomladi vstaja znova izbruhnila. Bolgarija ima dovolj moči, da zadrži prihod Avstro-Ogrske in Rusije v Solun.

— **Rusija in Japonska.** Iz Pekinga se poroča, da sta se dve diviziji ruskega vojaštva odpravili po sibirski železnici proti vzhodu. Rusko vojaštvo je že zasedlo Singmintun, ki je zadnja postaja pravkar zgrajene kitajske železnice proti Ničvangu. Iz tega se sklepa, da se bo vojna začela v okolici Ničvanga, vsled česar so se Evropejci v Ničvangu obrnili na svoje konzule, da se to mesto proglasi za nevtrarno. — Iz Sōula se poroča, da se je korejski cesar v večjo varnost preselil v palačo francoskega poslanstva. — Na korejskem dvoru se trudi Japonec prijazna stranka, cesarja naščuvati proti Rusiji. Cesar pa je odločno izjavil, da hoče biti z Rusijo v najožjem prijateljstvu.

V najem se daje

vila Sernec v Celju, Ljubljanska ulica, s hlevi in vrtom. (25) 2-1

Zelo okusna pijača je Talanda Ceylon-čaj

Ne razburja živcev, temveč jih blaži in krepi.

Dobiva se:
Štev. 1 v zamotih po 20, 50, 125 vinarjev
" 2 " " " 24, 60, 150 "
" 3 " " " 32, 80, 200 "

v naslednjih zalogah:

CELJE: Anton Ferjen, Josef Hasenbüchl, Josip Matić
IV. Ravnika. VRANSKO: L. Laurič. BRASLOVČE: Josip Pauer. KONJICE: Franc Kupnik. OPLOTNICA: Alojz Walland. PTUJ: A. Jurza & sinovi. PETROVČE: Josip Polenc. RADGONA: R. Prettner. BOGATEC: Josip Berliag. RADEČE: Iv. Haller. ŽALEC: Adalbert Globočnik. ST. PAVEL v Sav. dolini: F. Pikel. ST. JURJ: F. Krasovič. LAŠKI TRG: And. Elsbacher. SLOV. GRADEC: Josip Klinger. SLOV. BISTRICA: Alojz Pinter. (474) 10-6

◆ Vožnje karte in tovorni listi v ◆
AMERIKO
Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Pepper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Najboljše strune
za gosli, kitare, tamburice in citre
dobiti so v
trgovini
Drag. Hribar-ja
v Celju
Rotovška ulica šte. 2.

Svoji k svojim!

Lovro Pokornysvečar in medičar
v Celju, Gledališka ulica št. 5
priporoča (21) 6-1častitim cerkvenim predstojništvom,
trgovcem in cenj. občinstvu svojo bo-
gato zalogo voščenih sveč najrazlič-
nejših velikosti in oblik, posebno pa
krasno izdelane velikonočne sveče in
sploh vse, kar spada v to stroko.

Postrežba točna in solidna. * Cene zmerne.

Svoji k svojim!

Edina domača tverka v tej stroki!

Edina domača tverka v tej stroki!

Vabilo

na

redni občni zbor

„Posojilnice na DOLU“

registrovane zadrage z neomejeno zavezo“
kateri se bode vršilv sredo, dne 27. prosinca 1904, ob 3. uri
popoldne v posojilniški pisarni na Dolu.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

(23) 1-1

Načelstvo.

Trgovski pomočnik20 let star, mešane stroke, želi službo
spremeniti. — Naslov pove upravništvo
„Domovine“.

(22) 2-1

Za prevzetjedobro idoče gostilne v Žalcu s 1. aprilom
se išče priden najemnik, oženjen, ki more
položiti kavcijo.Vpraša naj se pod „G. S. 57“ poste
restante Žalec.

(24) 2-1

Srednje velika trgovina

z mešanim blagom, v bližini farne cerkve, se

❖ **proda** ❖

oziroma da v najem.

Naslov se izve pri upravništvu tega
lista.

(20) 1-1

Ženitna ponudba.Učitelj, posestnik ter rez. častnik,
30 let star, želi se seznaniti v svrhu
skorajšnje poroke s poštno upra-
viteljico, ali trgovsko in če mogoče
muzikalično izobraženo gospico od
18 do 26 let. Samo resne ponudbe
na uredništvo do 20. t. m. pod
(19) 1 „Ljubeznjivost“ 30.

(4) 4-4

Več tisoč lepih

hmeljevih drogov

smrekovih ali hojevih, kupi

Fran Roblek, posestnik v Zaleu.

(11) 3-3

Izurjena

prodajalkašpecerijske stroke se sprejme pod zelo ugod-
nimi pogoji pri

JAKOB JANIČ-u, ŽALEC pri Celju.

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa
najdejo spoštovane osebe vsakega stanu
in povsod s prevzetjem zastopa avstrij-
ske družbe prve vrste, ki sprejema
„zavarovanja proti požaru, steklu, proti
škodi pri prevažanju, proti tatvini po
vlomu in življenja“. — Ponudbe pod
„1798“, Gradec, poste restante.Po ceni se proda 2 vagona
suhih bukovih drv in 60 me-
terskih stotov lepe sladke
mrve. Več se izve pri
KAROLU CIMPERŠEK-u
trgovcu v Laškem trgu.

(16) 3-2

(12) 3-2

Mlin2 minuti od rudokopa, s tremi tečaji in s tremi
stopami, poleg katerega je tudi hiša s 3 sobami,
svinjak in nekaj zemlje, je za ceno 4400 K skupno
ali razdeljeno za prodati.

Naslov se izve pri upravništvu tega lista.

Poljedelci, vinogradniki in živinorejci**pozor!****Tomaževo žlindro**kakor druga umetna gno-
jila za travnike, polja, hmelj
in vinograde;**Starckovo klajno**ali redilno apno, najboljši pod-
pomoček za dobro rejenje do-
mačih živali, priporoča in pošilja navodila brezplačnotrgovina z železnino **„Merkur“**
Peter Majdič, Celje. Bogata zaloga raznovrstne železnine, poljedelskega
orodja in strojev.**TRSNE ŠKARJE!**

Stanje hranilnih vlog 17 milijonov K. Rezervni zaklad nad 500.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih
obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h ka-
pitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne
da bi ga zaračunila vlagateljem.Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna
občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno
močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to
hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.
Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak
dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izpo-
sojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa
želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora
plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.**Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.**

Nova trgovina!

Nova trgovina!

Robert Diehl, Celje

Graška cesta 43 („Stadt Graz“)

priporoča slavnemu občinstvu svoje najboljše izdelke, kakor:

najfinejša slivovka raznih let, najizbornejši tropinovec, kranjski brinovec, vinsko žganje, rum raznih vrst, najboljše kakovosti.

Bogata zaloga najfinejših likerjev ter konjakov.

Na debelo in drobno!

(7) 2-2

Na debelo in drobno!

Sveže tropine

(treberji)

se dobivajo vsak dan v delniški pivovarni v Žalcu.

(10) 3-3

Premog

se dobiva za gotov denar po sledeči ceni:
100 kg najboljše vrste (v kosih) . . . K 1:50
100 kg srednje vrste . . . . . „ 1:25
v rudokopu

L. viteza Mašeka Bosnodolskega

(5) 3-3

v Zabukovcu.

Salvator-balzam

(Liquor-aromatic)

Najuspešnejše domače sredstvo pri trganju (migreni), zobobolu, glavobolu, pri krču in raznih želodčnih in črevnih boleznih; ozdravi maternico, krepi vid in je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste.
Cena zavoju 12 stekleničic z navodilom 5 kron, če se denar naprej pošlje na spodnji naslov.

KAŠELJ

ozdravi hitro in temeljito že od nekdanj znanu domače zdravilo

trpotčev sok

Cena stekleničici z navodilom in poštino vred, ako se denar naprej pošlje, 2 kroni 40 vinarjev.

Naslov za naročbe: (400) 24-12

Fr. Riedl-na lekarna pri Salvatorju
v Varaždinu števil. 104.

Kava in čaj

iz prve roke, t. j. neposredno od sadilca kave in čaja, torej s popolnim jamstvom za pristno in nepokvarjeno kavo in čaj.

NAJNIŽJE CENE.

Najino dosti čez 100.000 oralov veliko posestvo se obdeluje najracionalnejše. Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in izdatne.

Kava: Javaflor, najfinejša, 4 $\frac{1}{2}$ kg gld. 6:65, fina, 4 $\frac{1}{2}$ kg gld. 5:90. Java-brasil-mešanica 4 $\frac{1}{2}$ kg gld. 5:40. — Pošilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju. (483) 12-8

Cenik zastoj in poštine prosto.

Turk & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiji

v Trstu

Via dell'acquedotto 62.

Naznanilo.

Ravnateljstvo registrovane zadruga „Hranilno in posojilno društvo v Ptuj“ naznanja stem, da velja od 1. januarja 1904 naprej:

1., pri hranilnih vlogah 4 $\frac{1}{2}$ % obrestna mera,2., pri posojilih (novih in tistih, pri katerih obresti zapadejo še-le v letu 1904) na menice s poroki ali dolžna pisma s poroki (brez vknjižbe) 5 $\frac{1}{2}$ % obrestna mera, oboje pa do preklica.

Na Ptuj dne 2. januarja 1904.

(6) 4-3

Ravnateljstvo.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo na notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejajo izmečke in odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliki in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in modromu in raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetski hiši.

Naročuje se edino in točno le pod naslovom: MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Gorjki grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka. — Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stek.) . . . 4 K
3 ducati (36 „ . . . 11 „
5 ducat. (60 „ . . . 17 „
10 ducat. (120 „ . . . 32 „

Ustanovljena leta 1360.

Mestna lekarna

ZAGREB

Markov trg št. 36.

(1) 20-1

Zdravje je največje bogastvo!

Zacherlin

pomaga izborno kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Traun in Stiger Viktor Wogg Alojzij Walland Milan Hočevar Josip Matič Anton Ferjen Fran Zanger Ferd. Jakowitsch Frid. Jakowitsch Anton Kolenc Franc Pečnik M. Rauscher lekarna	Celje: Ivan Ravnikar Oto Schwarzl lekarna Josip Srimz Anton Topoljak W. Wratschko Dobrna: Jos. Sikokše Braslovče: Ant. Plaskan Josip Pauer Gomilsko: Fran Cukala	Hrastnik: Alojzija Bauerheim Konsumno društvo Josip Wouk Ljubno: Fr. X. Petek Janez Filipič Sevnica: Anton Verbič S. F. Schalk Ludovik Smole Trg Lemberg: Franc Zupandič Konjice: Fr. Kapnik 145	Laško: Andrej Eisbacher Karl Hermann Planina: Lud. Schercher F. Wamb rechtsammer Gornji grad: Jakob Božič Franc Scharb Poljčane: Ferd. Ivanus A. P. Krausdorfer Anton Schweiz Karol Sima Mozirje: Leopold Vukič	Pristova: Marija Suppanz And. Suppanz Brezice: Fran Matheis Franc Varlec Janez Pinterič Uršič & Lipej Žalec: Albert Geiss Jakob & Marija Janič St. Jurij: Fran Kartin Velenje: Karl Tischler Josef Wutti	Trbovlje: Konsumno društvo Anton Krammer Jos. Mahkovec Janez Müller sen. Jos. Sporn Franc Dežman Videm: Ivan Novak Vitanje: Anton Jaklin Velenje: Ulrich Lager Vojnik: Fr. Zotti
---	---	--	--	---	--